

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

judecând în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2015, declarate de procuror și de avocatul Dumitru Josan, în numele inculpaților

***Aftenii Victor Iacov**, născut la 13 iunie 1969, originar și locuitor al r-nului Căușeni, s. Tănătari, str. I. Soltîs 62, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Petcu Ion Petru**, născut la 29 iunie 1965 în s. Isacova, r-nul Orhei, locuitor al s. Neculăieuca, r-nul Orhei, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;*

***Ceapa Roman Ion**, născut la 08 iunie 1980, originar și locuitor al s. Pohrebeni, r-nul Orhei, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare a cauzei</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>11 mai 2012 – 29 aprilie 2013,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>25 iunie 2013 – 28 ianuarie 2015,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>14 mai – 23 iunie 2015;</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 29 aprilie 2013, Aftenii Victor a fost condamnat în baza art. 42, alin. (3), 352 alin. (2) lit. d) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie 12.000 lei.

Petcu Ion și Ceapa Roman au fost condamnați în baza art. 352 alin. (2) lit. d) Cod penal, la amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie 12.000 lei, fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Goroh Andrei a fost admisă în principiu urmînd ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța civilă.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că, **conform rechizitoriului se învinuiesc** Aftenii Victor, Petcu Ion și Ceapa Roman în legătură cu faptul că, la 02.04.2009, Goroh Andrei a sustras bunuri materiale de la Aftenii Victor în sumă de 24.590 lei și în pofida faptului că Goroh Andrei a recuperat integral dauna materială, ceea ce la data de 24.09.2009 a dus la împăcarea părților, și respectiv, la încetarea urmăririi penale în privința lui Goroh Andrei în cauza penală nr.2009180120, Aftenii Victor **se învinuiește** în aceea că, sub pretextul pedepsirii lui Goroh Andrei pentru acțiunile sale, a elaborat un plan criminal, avînd intenția directă de răzbunare și scop de obținere a unui profit material de la Goroh Andrei, prin organizarea șantajării sistematice a acestuia, însoțită de aplicarea și amenințarea cu moartea ori cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate.

În vederea realizării planului său criminal, Aftenii Victor, la sfîrșitul lunii decembrie 2011, i-a atras în calitate de autori la săvîrșirea infracțiunii pe Petcu Ion și Ceapa Roman, pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii.

Astfel, conform planului elaborat de comun acord cu aceștia, în rezultatul împărțirii rolurilor între ei, la 20.01.2012, ora 19:49, Petcu Ion l-a contactat la telefon pe Goroh Andrei, care activa în calitate de taximetrist, făcîndu-i comanda privind transportarea sa pe 21.01.2012 în direcția mun. Bălți, avînd scopul de a-l ademeni să ajungă în s. Neculăieuca, r-nul Orhei. La 21.01.2012, aproximativ orele 18:00, Goroh Andrei s-a deplasat în sect. Botanica, mun. Chișinău la adresa indicată de către Petcu Ion care, urcîndu-se în automobilul de model „Opel Omega”, număr de înmatriculare PZ 102, l-a determinat pe Goroh Andrei să ajungă în s. Neculăieuca, r-nul Orhei.

Ajungînd la domiciliul lui Petcu Ion, amplasat în s. Neculăieuca, r-nul Orhei, acesta a coborît din automobil și a intrat în curte, unde se afla Ceapa Roman, iar Aftenii Victor se ascundea la etajul doi al casei, pentru a nu fi demascată ca organizator al infracțiunii, urmînd ca latura obiectivă a infracțiunii să fie realizată nemijlocit de către Petcu Ion și Ceapa Roman.

În scurt timp, după intrarea lui Petcu Ion în curte, Ceapa Roman, amenințîndu-l pe Goroh Andrei cu un cuțit, folosit în calitate de armă, punîndu-i-l l-a gît, l-a condus pe acesta în garajul casei, unde Petcu Ion și Ceapa Roman, acționînd împreună, au început să-i aplice multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, pentru intimidarea victimei și crearea stării de frică în vederea realizării intenției de obținere de la acesta a mijloacelor bănești. În continuare Ceapa Roman, intenționat, deteriorînd telefonul mobil de model „Huawei”, ce aparține victimei, de comun acord cu Petcu Ion, expunînd în adresa lui Goroh Andrei amenințări cu moartea și cu aplicarea violenței periculoase, i-au cerut transmiterea sumei de 5000 euro.

Ceapa Roman și Petcu Petru au continuat să-i aplice multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care Ceapa Roman, luînd

un clește metalic, folosit în calitate de armă, i-a prizat lui Goroh Andrei degetul V al mâinii drepte, amenințându-l cu răfuiala fizică în cazul în care va comunica organelor de poliție despre cerința lor de transmitere a banilor, astfel cauzându-i victimei conform raportului de expertiză medico-legală nr. 475/D din 27.02.2012, fractura coastei IX pe linie axilară posterioară cu deplasare și fractura coastei VIII fără deplasare pe stînga, comotie cerebrală, contuzia rinichiului stîng, hematon subcapsular pe stînga, macrohematurie, escoriații în regiunea frontal pe stînga, plagă contuză în regiunea degetului V al mâinii drepte, ce se califică ca vătămări corporale medii.

După finisarea acțiunilor violente în privința lui Goroh Andrei, primind de la acesta în rezultatul amenințărilor un răspuns afirmativ referitor la oferirea sumei cerute de 5000 euro, Petcu Ion împreună cu Ceapa Roman, imobilizându-l pe Goroh Andrei și acoperindu-l spațiul vizibilității, l-au transportat la traseul central Chișinău-Orhei, unde, abandonându-l în automobil, i-au comunicat că ulterior va fi contactat de către Petcu Ion, pentru transmiterea mijloacelor bănești în sumă de 5000 euro.

Ulterior, continuându-și acțiunile sale criminale, în perioada 21.01.2012-24.02.2012, Petcu Ion, telefonându-l de multiple ori pe Goroh Andrei, amenințându-l cu moartea și cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea sa, sistematic îi cerea transmiterea sumei de 5000 euro, ceea ce constituie suma de 75.883,5 lei, conform cursului valutar stabilit la data de 21.01.2012 de către BNM.

Instanța a reținut că *învinuirea imputată inculpaților s-a confirmat* în sedință de judecată, prin probele administrate.

Or, Afteni V. și Petcu I. au avut scop de a reîntoarce banii sustrași de către Goroh Andrei în anul 2009 de la Afteni V. și de la Petcu I. în anul 2010.

De către organul de urmărire penală, acțiunile inculpatului Afteni V. au fost greșit încadrate în baza art. 42, 189 alin. (5) Cod penal, iar acțiunile inculpaților Petcu I. și Ceapa R. în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, , urmînd ca acțiunile lor să fie reîncadrate: ale lui Afteni V. în baza art. 42 alin. (3), art. 352 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca persoana care a organizat săvîrșirea samavolniciei, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțite de aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate, iar acțiunile lui Petcu I. și Ceapa R., instanța le-a încadrat în baza art. 352 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca samavolnicie, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar prin încălcarea ordinii stabilit, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, însoțite de aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Aftenii Victor să fie condamnat în baza art. 42 alin. (3), 189 alin. (5) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Petcu Ion să fie condamnat în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Ceapă Roman să fie condamnat în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, la 11 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de Goroh Andrei să fie admisă integral.

Apelantul a invocat că instanța a dat o apreciere juridică greșită atât circumstanțelor de fapt și de drept stabilite, cât și probelor examinate în cadrul cercetării judiciare.

Mai mult, instanța a ignorat să dea apreciere convorbirilor telefonice interceptate și înregistrate în cadrul urmăririi penale, din care rezultă clar și evident că partea vătămată nu-l cunoștea pe inculpatul Petcu I., acesta amenințându-l cu moartea a cerut de la el transmiterea mijloacelor bănești pentru altă persoană care l-a angajat pentru săvârșirea infracțiunii și evitarea demascării (acesta constatându-se a fi Aftenii V.), dar nu pentru sine, în scopul recuperării banilor în sumă de 39.000 ruble, pe care inculpatul Petcu I. pretinde, în lipsa unor probe, ca fiind sustrași de către Goroh Andrei.

Faptele expuse de către inculpații Aftenii V., Petcu I. și Ceapa R., sunt declarative și nu corespund adevărului, având scopul de a denatura circumstanțele cauzei, ceea ce a determinat instanța de a încadra greșit acțiunile acestora.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2015, apelul a fost admis, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Aftenii Victor a fost condamnat în baza art. 42 alin. (3), 189 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere.

Petcu Ion și Ceapă Roman au fost condamnați în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, la 7 ani închisoare, fiecare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere.

Instanța de apel a constatat că la 02.04.2009 ,partea vătămată Goroh Andrei a sustras bunuri materiale de la Aftenii Victor în sumă de 24.590 lei și în pofida faptului că Goroh Andrei a recuperat integral dauna materială, ceea ce la data de 24.09.2009 a dus la împăcarea părților, și respectiv, la încetarea urmăririi penale în privința lui Goroh Andrei în cauza penală nr.2009180120, Aftenii Victor, sub pretextul pedepsirii lui Goroh Andrei pentru acțiunile sale, a elaborat un plan criminal, avînd intenția directă de răzbunare și scop de obținere a unui profit material de la Goroh Andrei, prin organizarea șantajării sistematice a acestuia, însoțită de aplicarea și amenințarea cu moartea ori cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate.

În vederea realizării planului său criminal, Aftenii Victor, la sfîrșitul lunii decembrie 2011, i-a atras în calitate de autori la săvârșirea infracțiunii pe Petcu Ion și Ceapa Roman, pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii.

Astfel, conform planului elaborat de comun acord cu aceștia, în rezultatul împărțirii rolurilor între ei, la data de 20.01.2012, ora 19:49, Petcu Ion l-a contactat la telefon pe Goroh Andrei, care activa în calitate de taximetrist, făcîndu-i comanda privind transportarea sa pe 21.01.2012 în direcția mun. Bălți, avînd scopul de a-l ademeni să ajungă în s. Neculăieuca, r-nul Orhei. La 21.01.2012, aproximativ orele 18:00, Goroh Andrei s-a deplasat în sect. Botanica, mun. Chișinău la adresa indicată de către Petcu Ion care, urcîndu-se în automobilul de

model „Opel Omega”, cu numărul de înmatriculare PZ 102, l-a determinat pe Goroh Andrei să ajungă în s. Neculăieuca, r-nul Orhei.

Ajungând la domiciliul lui Petcu Ion, amplasat în s. Neculăieuca, r-nul Orhei, acesta a coborât din automobil și a intrat în curte, unde se afla Ceapa Roman, iar Aftenii Victor se ascundea la etajul doi al casei, pentru a nu fi demascată ca organizator al infracțiunii, urmând ca latura obiectivă a infracțiunii să fie realizată nemijlocit de către Petcu Ion și Ceapa Roman.

În scurt timp după intrarea lui Petcu Ion în curte, Ceapa Roman, amenințându-l pe Goroh Andrei cu un cuțit, folosit în calitate de armă, punându-i-l l-a gât, l-a condus pe acesta în garajul casei, unde Petcu Ion și Ceapa Roman, acționând împreună, au început să-i aplice multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, pentru intimidarea victimei și crearea stării de frică în vederea realizării intenției de obținere de la acesta a mijloacelor bănești. În continuare, Ceapa Roman, intenționat deteriorând telefonul mobil de model „Huawei”, ce aparține victimei, de comun acord cu Petcu Ion, expunând în adresa lui Goroh Andrei amenințări cu moartea și cu aplicarea violenței periculoase, i-au cerut transmiterea sumei de 5000 euro.

Ceapa Roman și Petcu Petru au continuat să-i aplice multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, după care Ceapa Roman, luând un clește metalic, folosit în calitate de armă, i-a prizat lui Goroh Andrei degetul V al mâinii drepte concomitent amenințându-l cu răfuiala fizică în cazul în care va comunica organelor de poliție despre cerința lor de transmitere a banilor, astfel cauzându-i victimei conform raportului de expertiză medico-legală nr. 475/D din 27.02.2012, fractura coastei IX pe linie axilară posterioară cu deplasare și fractura coastei VIII fără deplasare pe stînga, comoție cerebrală, contuzia rinichiului stîng, hematon subcapsular pe stînga, macrohematurie, escoriații în regiunea frontal pe stînga, plagă contuză în regiunea degetului V al mâinii drepte, ce se califică ca vătămări corporale medii.

După finisarea acțiunilor violente în privința lui Goroh Andrei, primind de la acesta în rezultatul amenințărilor un răspuns afirmativ referitor la oferirea sumei cerute de 5000 euro, Petcu Ion împreună cu Ceapa Roman, immobilizându-l pe Goroh Andrei și acoperindu-i spațiul vizibilității l-au transportat la traseul central Chișinău-Orhei, unde, abandonându-l în automobil, i-au comunicat că ulterior va fi contactat de către Petcu Ion pentru transmiterea mijloacelor bănești în sumă de 5000 euro.

Ulterior, continuându-și acțiunile sale criminale, în perioada 21.01.2012-24.02.2012, Petcu Ion, telefonându-l de multiple ori pe Goroh Andrei, amenințându-l cu moartea și cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea sa, sistematic îi cerea transmiterea sumei de 5000 euro, ceea ce constituie suma de 75.883,5 lei, conform cursului valutar stabilit la data de 21.01.2012 de către BNM.

Instanța a reținut că în baza probelor administrate acțiunile inculpaților Aftenii V., Petcu I. și Ceapa R. urmează a fi calificate prin coparticipație și încadrate juridic după cum urmează: acțiunile inculpatului Aftenii V. în baza art. 42 alin. (3), art. 189 alin. (5) Cod penal, ca șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului amenințând cu violență persoana, săvârșit de două sau mai

multe persoane, prin amenințarea cu moartea, cu aplicarea obiectelor folosite în calitate de armă, însoțite de violență periculoasă pentru viață sau sănătate, săvârșite în proporții mari. Acțiunile infracționale ale inculpaților Petcu I. și Ceapa R. în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, ca șantaj, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului amenințând cu violență persoana, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin amenințarea cu moartea, cu aplicarea obiectelor folosite în calitate de armă, însoțite de violență periculoasă pentru viață sau sănătate, săvârșite în proporții mari, cu roluri de autori.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că infracțiunea săvârșită este deosebit de gravă, că în privința inculpaților nu pot fi reținute careva circumstanțe atenuante sau agravante.

4.1. Prin încheierea din 18 februarie 2015, Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a dispus: „a corectată eroare admisă în dispozitivul deciziei din 28 ianuarie 2015..., ...cu referire la încadrarea juridică a faptelor inculpaților a se citi art. 189 alin. (5) Cod penal al RM”.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel corect a constatat și calificat acțiunile inculpaților în baza art. 189 alin. (5) Cod penal, însă la stabilirea pedepselor a admis o eroare, stabilindu-le pedepse sub limita minimă a sancțiunii și anume de 7 ani închisoare inculpaților Petcu I. și Ceapa R. și 8 de ani închisoare inculpatului Aftenii V.

Or, sancțiunea alin. (5) art. 189 Cod penal în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii de către inculpați era de la 9 la 13 ani închisoare, iar în urma modificărilor prin din 23.05.2013 - de la 11 la 13 ani închisoare.

Prin urmare, instanța de apel, la stabilirea pedepselor urma să țină cont de prevederile art. 10 Cod penal și să aplice o pedeapsă sub formă de închisoare în limitele de la 9 la 13 ani.

În drept, recursul este bazat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Dumitru Josan, în numele inculpaților, în care solicită casarea decizii menționate și menținerea sentinței.

Recurentul a indicat că instanța de apel incorect a încadrat acțiunile inculpaților, considerând că în materialele cauzei nu se mențin probe privitor la prezența datoriei lui Goroh A. față de Aftenii V. și Petcu I., ce ar aduce la exercitarea de către inculpat a unui drept legitim sau presupus de a cere restituirea datoriei.

Instanța de apel nu a ținut cont de depozițiile inculpatului Aftenii V., care a declarat că în luna aprilie 2009 de la domiciliu i-au fost sustrate bunuri în sumă de 50.000 lei. Pentru săvârșirea furtului a fost reținut Goroh A, prietenul fiicei sale, cu care erau în relații normale. La insistența avocatului lui Goroh A., el a declarat că au fost sustrate bunuri materiale în sumă doar de 25.000 lei și cu Goroh A. s-au împăcat. Avocatul i-a explicat că declarația că au fost sustrate bunuri în sumă de 50.000 lei va face imposibilă împăcarea. De fapt, din suma bunurilor furate i-au

fost restituite de mama lui Goroh A. doar 15.000 lei. Ulterior, el i-a împrumutat lui Goroh A. 900 euro, care tot nu i-au fost restituiți.

Cele declarate de inculpat sunt parțial susținute de partea vătămată Goroh A., care a menționat că a comis furtul de la Aftenii V. Ultimul l-a iertat și în rezultatul împăcării nu a fost atras la răspundere penală, i-a restituit lui Aftenii V. aproximativ suma de 17.000 lei, recunoaște că îi este dator cu suma de 5000 lei și urmează să o restituie. Deci prezența unei datorii deja persistă.

Instanța de apel, la fel nu a ținut cont de mărturiile depuse în ședința de judecată de martorul Acatrinii V., care a declarat că Goroh A. a fost cu el la lucru în or. Moscova în anul 2010. Lucrau la construcții. Cu ei lucra și Petcu I., care îi aproviziona cu materiale de construcție și le plătea pentru muncă. Goroh A. a lucrat aproximativ o săptămână și apoi, fără să preîntâmpine, a plecat în Moldova. Înainte de plecarea lui, Petcu I. a anunțat ca s-au furat banii. Toți bănuiau că Goroh A. a furat banii deoarece numai el a plecat așa brusc acasă.

În asemenea circumstanțe, persistă pentru Petcu I. dreptul de a pretinde asupra întoarcerii banilor furați. Iar poliția nu a sesizat-o deoarece lucrau ilegal, și aceasta ar fi dus la extrădare și pierderea sursei de venit.

Aceste depoziții ale inculpaților în cadrul urmăririi penale cu nimic nu au fost combătute.

Reeșind din circumstanțele cauzei, în acțiunile inculpaților se mențin semne ale infracțiunii - samavolnicia.

Existența unor relații patrimoniale între inculpați și victima persistă. Este prezentă în acțiunea inculpaților și încălcarea ordinii stabilite pentru exercitarea dreptului.

Inculpatul Ceapa R., urmează să răspundă pentru samavolnicie, ca complice, fiind atras în activitatea criminală de alți inculpați.

În drept, recursul este bazat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când dispozitivul hotărârii este expus neclar. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului. În corespundere cu art. 420 alin. (3) Cod de procedură penală, recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel se consideră făcut și împotriva încheierilor acesteia, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea hotărârii recurate.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect se atestă că instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rînd, conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvîrșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvîrșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvîrșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței (*pct. 2. din decizie*), instanța de fond:

a) specificînd că inculpații: „*se învinuiesc*”, nu a constatat și descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii;

b) nu a apreciat separat fiecare probă, inclusiv declarațiile inculpatei, a părții vătămate, a martorilor, probele scrise, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpaților în rechizitoriu, nu a indicat probele pe care și-a întemeiat concluziile și motivele pentru care a respins probele acuzării;

c) a constatat că: „*învinuirea imputată inculpaților s-a confirmat*”, or, inculpaților le-a fost înaintată învinuirea pe art. 189 alin. (5) Cod penal, dar i-a condamnat în baza altui articol – 352 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărîre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rînd, potrivit art. 249 alin. (1), 394 alin. (1) pct. 2), 5), alin. (2) pct. 2), 395 alin. (1) pct. 2), 3), alin. (3), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, art. 75 alin. (1), 113 alin. (1) Cod penal, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Instanța de judecată este obligată să motiveze aplicarea unei pedepse mai ușoare decît cea prevăzută de lege. În dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul

este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru infracțiunea constatată ca dovedită. În toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestui cod. Erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de instanța de judecată care a întocmit actul.

Însă, instanța de apel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate, cât și a încheierii din 18.02.2015 (*pct. 4., 4.1. din decizie*):

a) nu a apreciat separat fiecare probă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, și nu a indicat probele pe care și-a întemeiat concluziile și motivele pentru care a respins probele apărării;

b) nu a motivat aplicarea inculpațiilor a unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de art. 189 alin. (5) Cod penal (*red. pînă la 21.06.2013*) – de la 9 la 13 ani închisoare.

De asemenea nu a argumentat de ce și în care parte a decis să caseze doar parțial sentința, cu menținerea ei în rest, avînd în vedere că au fost operate corectări prin 2 încheieri din 30.04.2013, odată ce cauza a fost rejudecată, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță;

c) în dispozitivul inițial al deciziei adoptate a indicat că este casată parțial sentința și sunt condamnați – inculpatul Aftenii Victor în baza art. 42 alin. (3), 189 alin. (4) cod penal la 8 ani închisoare cu executare, Petcu Ion și Ceapa Roman în baza art. 189 alin. (4) Cod penal la a cîte 7 ani închisoare fiecare, cu executare.

Ulterior, prin încheierea din 18 februarie 2015, instanța de apel neîntemeiat a dispus: „*corectată eroare admisă în dispozitivul deciziei din 28 ianuarie 2015..., ...cu referire la încadrarea juridică a faptelor inculpațiilor a se citi art. 189 alin. (5) Cod penal al RM*”.

Or, condamnarea inculpațiilor în baza unei norme penale incorect aplicate, nu constituie o eroare materială prevăzută la art. 249 Cod de procedură penală, dar o eroare de drept prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) din Codul de procedură penală.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărîri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile de pe rol sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor declarate, casării totale a deciziei și încheierii contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procuror și de avocatul Dumitru Josan, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 ianuarie 2015 și încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2015, privind corectarea erorii materiale, în privința inculpaților Aftenii Victor Iacov, Petcu Ion Petru și Ceapa Roman Ion, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 08 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun